

SZLAK HISTORYCZNY „WYDARZENIA WOJENNE 1945 ROKU”

Pod koniec II wojny światowej najcięższe walki w regionie Odry i Warty pozostawiły po sobie widoczne po dziś dzień blizny. Zapraszamy na transgraniczny szlak historyczny śladami wydarzeń z wiosny 1945 roku.

Anklam

31 stycznia 1945 r. pierwsze oddziały armii radzieckiej dotarły do Odry i tam się osadziły. Wzdłuż dzisiejszej rzeki granicznej doszło do ciężkich walk, które do końca kwietnia 1945 r. spowodowały niezliczone ofiary oraz poważne zniszczenia miast, wsi i infrastruktury.

Miejsca na szlaku historycznym „Wydarzenia wojenne 1945” w sposób obrazowy przybliżają dramatyczne wydarzenia z końca II wojny światowej. Należą do nich dawne więzienia i obozy, takie jak więzienie Sonnenburg w Stońsku, obóz jeniecki Offlag IIC Woldenberg w Dobiegniewie, więzienie Wehrmachtu w Anklam czy obóz zewnętrzny getta Theresienstadt w Wulkow.

Miejsca takie jak Klessin, Kienitz, Kostrzyn nad Odrą, Santok czy Seelow reprezentują ponadto najcięższe zniszczenia i boje, które przyniosły ogromne straty w związku z ostatnią wielką ofensywą radziecką w kierunku Berlina. Nazistowskie Niemcy ostatecznie skapitulowały 8 maja 1945 r. w Berlinie-Karlshorst.

Szlak historyczny Odra-Warta 1945 przypomina wydarzenia z tamtych dni i umożliwia frapujące obserwacje z różnych perspektyw.

PARTNERZY PROJEKTU

Miasto Seelow (Lead Partner)
Küstriner Straße 61, 15306 Seelow
www.seelow.de

Gmina Stońsk
ul. Sikorskiego 15, 66-436 Stońsk
www.slonsk.pl

„Erinnerung verbindet” - „Pamięć łączy” w regionie nad Odrą i Wartą to polsko-niemiecka sieć transgranicznej turystyki edukacyjnej i turystyki pamięci. Pod przewodnictwem miasta Seelow marka turystyczna o tej samej nazwie łączy około 180 miejsc pamięci po obu stronach granicy, tworząc wieloperspektywny krajobraz pamięci. Odkryj wyjątkową historię regionu Odry i Warty.

WWW.PAMIEC-LACZY.EU

LIBERATION ROUTE EUROPE

Europejski kulturowy szlak wyzwolenia 1944-45

Liberation Route Europe to certyfikowany szlak kulturowy Rady Europy i projekt LRE Foundation. Szlak ten łączy ludzi, miejsca i wydarzenia w celu upamiętnienia wyzwolenia Europy spod okupacji niemieckiej podczas II wojny światowej oraz refleksji nad długotrwałymi konsekwencjami i historią wojny z wykorzystaniem wielonarodowej i wieloaspektowej perspektywy. Dzięki setkom miejsc i historii w dziesięciu krajach europejskich szlak łączy najważniejsze regiony znajdujące się na drodze posuwania się wojsk koalicji antyhitlerowskiej w latach 1943-1945.

www.liberationroute.com

www.lre-poland.org

STOPKA REDAKCYJNA

Redakcja i skład:
ECCOFORT e.V., Albertinenstr. 1, 13086 Berlin, www.eccofort.eu

Zdjęcia: Map ©ECCOFORT e.V.; Map background ©Printmaps.net/ OSM Contributors; Title: ©Municipality of Letschin; Inside 1,3,4: ©Municipality of Letschin; Inside 2: ©D.Röder

Projekt „Wspólna pamięć – 80. rocznica zakończenia II wojny światowej 2025” został dofinansowany z Funduszu Małych Projektów (FMP) 2021-2027 Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA w ramach Programu Współpracy INTERREG VI A Brandenburgia-Polska 2021-2027.

Podróż przez
wyjątkową historię
polsko-niemieckiego
pogranicza nad Odrą i Wartą

Szlak historyczny
„Wydarzenia wojenne
1945 roku”

ZESPÓŁ MEMORIAŁOWY KIENITZ 1945

Czołg-pomnik
i Pierwszy Przyczółek nad Odrą

Stacja Liberation Route Europe

ZESPÓŁ MEMORIAŁOWY KIENITZ 1945

Czołg-pomnik i Pierwszy Przyczółek nad Odrą

Mała wioska Kienitz jest symbolem wydarzeń końcowej fazy II wojny światowej. 31 stycznia 1945 r., we wczesnych godzinach porannych, lekko uzbrojone oddziały Armii Czerwonej dotarły do Odry w pobliżu Kienitz i utworzyły przyczółek na zachodnim brzegu Odry przy przystani promu i młynie portowym.

Stela pamiątkowa na wale przeciwpowodziowym nad Odrą

Widok na Kienitz i Odrę

Na nadodrzańskim wale w pobliżu Kienitz, przy drodze do dawnej przystani promowej, znajduje się metalowa stela symbolizująca przejście Armii Czerwonej na zachodni brzeg Odry.

W centrum wsi Kienitz znajdują się obok pomnika wojennego upamiętniającego I wojnę światową (1914-1918) dwa dalsze pomniki. Radziecki czołg T-34 upamiętnia poległych żołnierzy radzieckich. Drugi pomnik oddaje cześć wszystkim ofiarom wojny 1939-1945.

W połowie stycznia 1945 r. Armia Czerwona przekroczyła dawną wschodnią granicę Rzeszy Niemieckiej i szybko ruszyła w kierunku Odry. We wczesnych godzinach rannych 31 stycznia 1945 r. lekko uzbrojone jednostki Armii Czerwonej dotarły do Odry w pobliżu Kienitz i utworzyły przyczółek na zachodnim brzegu Odry przy dawnej stacji promowej i młynie portowym. Wydarzenie to było całkowitym zaskoczeniem dla miejscowej ludności. Niemieckie oddziały nie stacjonowały w wiosce. Według raportów Wehrmachtu uważano, że Armia Czerwona nadal znajduje się daleko na wschodzie. W rezultacie na zachodnim brzegu szybko utworzono przyczółek o szerokości czterech i głębokości dwóch kilometrów. Niemieckie jednostki zostały pospiesznie wycofane z różnych odcinków i ruszyły w celu zniszczenia przyczółku.

Także ludność cywilna odczuła teraz w pełni niszczycielskie skutki wojny, które wcześniej знаła jedynie z kronik filmowych lub relacji żołnierzy przyjeżdżających z frontu na urlop. 1 lutego 1945 r. port w Kienitz został zbombardowany przez niemieckie lotnictwo. Wielu uchodźców ze wschodnich prowincji Rzeszy Niemieckiej, którzy na swoich łodziach szukali schronienia aż po sam kraniec portu, zginęło w wyniku ataku własnego lotnictwa. Aby uciec przed ciężkimi walkami, ludność Kienitz uciekła przez zamrzniętą rzekę na wschód, w kierunku przeciwnym do fali niemieckich uchodźców.

Walki o wioskę Kienitz trwały 76 dni, zanim Armia Czerwona zdołała ją ostatecznie zająć. Wieś została zniszczona w 80%. Ostatni uchodźcy powrócili do rodzinnej miejscowości w czerwcu 1945 roku.

Mała miejscowość Kienitz i to co przeszła ucieleśnia w symbolicznej kapsule czasu wszystkie niewyobrażalne cierpienia zadane ludziom przez wojnę - zniszczenie krajobrazu, domów, poległych po obu stronach, głód, zimno, śmierć, ucieczkę, wypędzenie, choroby, rozerwane rodziny, utratę bliskich, uwięzienie, zniszczone życiorysy i dręczącą niepewność tego, co będzie po zakończeniu wojny.

Czołg-pomnik w Kienitz

Pomnik upamiętniający ofiary wojny 1939-1945

Gemeinde Letschin
Bahnhofstraße 30a
15324 Letschin

+49 (0) 33475 6059-0
kontakt@letschin.de
www.letschin.de

